

Gezien de ontwikkelingen van de afgelopen jaren rondom het corona virus en de grote effecten die dit had op het onderwijs heeft het ministerie alle schoolbesturen en scholen de opdracht gegeven om een draaiboek te schrijven wanneer corona weer de kop op steekt.

Het ministerie heeft hiervoor een sectorplan Covid-19 geschreven. Dit plan moet aangevuld met informatie, gericht op de eigen situatie. De PO raad heeft 4 scenario's beschreven en dit schrijven nemen we als leidraad om een plan te schrijven wat CNS breed zal gelden. De scholen moeten zelf school specifieke afspraken toevoegen. Bijvoorbeeld afspraken inherent aan het gebouw. Scholen zijn ook zelf verantwoordelijk om het plan voor te leggen aan hun MR ter advies.

Binnen CNS is in tijden van Covid-19 een Corona Crisis Team actief. Het CCT bespreekt richtlijnen vanuit de regering en welk effect dit heeft op ons onderwijs. Zij geven de CNS regels aan en laten ruimte voor school specifieke invulling. Eveneens worden we hierin ondersteund door actuele protocollen van de PO raad.

Dit protocol is leidend en van dit protocol kan alleen afgeweken worden met instemming van de Voorzitter van College van bestuur.

Inleiding

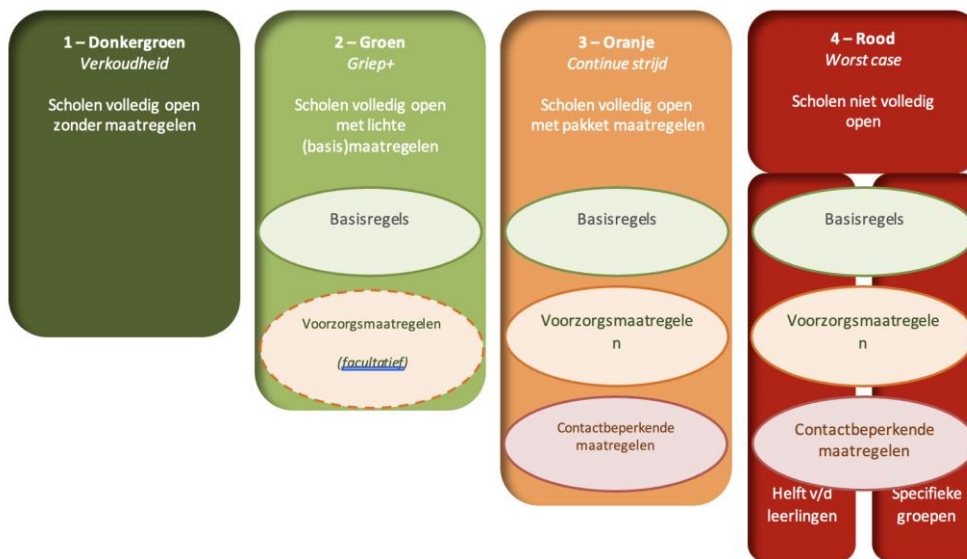
Op 15 juni 2022 heeft het ministerie van OCW het [Sectorplan Covid-19](#) voor het funderend onderwijs gepubliceerd waarin 4 scenario's, de bijbehorende maatregelen en een richtinggevende agenda voor een wendbaarder onderwijs beschreven.

Bij een nu nog onvoorzien noodscenario door andere dan nu geldende virale omstandigheden, is het mogelijk dat landelijke maatregelen nodig zijn die zwaarder zijn dan in het slechtste scenario van dit plan. Als dit het geval is dan is het voorliggende sectorplan niet langer leidend en verschuift de (totale) regie naar het kabinet.

Los van de scenario's geldt een aantal randvoorwaarden voor de bestrijding van het coronavirus:

1. Vaccinatie: iedereen die in aanmerking komt voor een vaccinatie kan deze tijdig ontvangen.
2. Testen: zelftesten worden in ieder geval tot eind 2022 kosteloos door de overheid verstrekt aan scholen.
3. Wettelijke kaders: de Arbowet blijft onverkort van toepassing, inclusief het opstellen en actualiseren van een RI&E.

De maatregelen van de scenario's zijn **cumulatief**. Dat betekent dat bij opschaling naar het nieuwe scenario de reeds geldende maatregelen van het 'oude' scenario van kracht blijven.

Op basis van het Sectorplan Covid-19 wordt aan scholen gevraagd om een draaiboek te maken voor hun eigen context en situatie. Scholen hebben de ruimte om aanvullende maatregelen te treffen.

1. De aanvullende maatregel moet passen binnen de besluiten die het kabinet heeft genomen.
2. Het bestuur moet de noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit ervan kunnen onderbouwen. Daarbij moet in elk geval de MR betrokken worden.
3. Het bestuur moet rekening houden met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de aanvullende maatregel.

Scholen maken zelf aanvullende afspraken (waar landelijke afspraken niet voldoende houvast bieden) met andere partijen in de regio zoals de plaatselijke GGD en gemeente(n). Het draaiboek wordt vooraf uitgewerkt en afgestemd met de (G)MR en andere interne/externe stakeholders. Uiterlijk **1 oktober 2022** hebben scholen hun draaiboek voorgelegd aan de MR. Scholen dragen zorg voor een goede monitoring van het effect in de praktijk.

Communicatie

Het kabinet besluit o.b.v. wekelijkse duiding van het RIVM wanneer wordt opgeschaald of afgeschaald naar een ander scenario. Uiterlijk binnen één werkweek moeten de scholen de nieuwe maatregelen invoeren. Het dan geldende scenario zal ten minste 2 weken gehanteerd worden. Scholen worden door de Rijksoverheid via de gebruikelijke kanalen geïnformeerd welk scenario van toepassing is. Een persconferentie is aan de orde als er landelijk (ook in andere sectoren) wordt opgeschaald.

Hulpmiddelen voor scholen in de communicatie naar ouders/verzorgers, leerlingen en andere stakeholders:

- [Coronavirus: overzicht communicatiemiddelen preventie en publieksvragen \(Nederlands\) | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)
- [Rijksoverheid - Startpagina | Facebook](#)
- [Video's en letterlijke teksten persconferenties coronavirus | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)

Ventilatie

Wanneer grote investeringen nodig zijn om de ventilatie te verbeteren, overleggen schoolbesturen met gemeenten (IHP). Waar niet kan worden voldaan aan de ventilatie-eisen, spant het schoolbestuur zich in om naar alternatieven te zoeken. Advies is om de MR hierbij te betrekken. In dit geval wordt van de gemeente verwacht om dit gebouw prioriteit te geven binnen het IHP. Vanaf 18 juli 2022 is de [maatwerkregeling ventilatie](#) beschikbaar.

Overgangen en doorstroom van leerlingen

Scholen hebben extra aandacht voor overgangen en doorstroom, zetten zich maximaal in om leervertraging in te lopen en zorgen ervoor dat er goed zicht is op de resultaten van het onderwijs. Het is van belang dat er ruimte wordt geboden aan individuele- en groepen leerlingen om extra begeleiding te krijgen, bijvoorbeeld via zomer- en lentescholen, maar ook gedurende het schooljaar. Voor leerlingen die naar verwachting anders zouden blijven zitten, biedt de school een programma aan met een langere doorlooptijd. Daarnaast zijn V(S)O scholen opgeroepen om dit en komend schooljaar flexibel om te gaan met doorstroom van leerlingen en om leerlingen substantieel extra tijd te bieden.

Zwangerschap

Voor regels m.b.t. zwangerschap en werk, zie: [Zwangerschap en COVID-19 | RIVM](#)

Leerlingvervoer

Voor regels leerlingenvervoer, zie: [Coronaprotocollen • Koninklijk Nederlands Vervoer \(knv.nl\)](#)

Betrekken van (G)MR

Bij maatregelen die het bestuur en/of de school treffen wordt de (G)MR betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Uitzonderingen contact beperkende maatregelen (scenario rood)

Het is belangrijk dat bepaalde groepen altijd naar school kunnen komen. De school bepaalt op individuele basis of een leerling zich in een kwetsbare positie bevindt. Het gaat dan om:

- Onderwijsactiviteiten voor leerlingen in een kwetsbare positie (zoals leerlingen in het s(b)o, (v)so, pro en nieuwkomers).
- Praktijkgerichte en beroepsgerichte onderwijsactiviteiten v(s)o. Onderwijsactiviteiten voor examenleerlingen v(s)o.
- Schoolexamens voor voorexamenleerlingen v(s)o.
- Opvang van leerlingen po/so/sbo in ieder geval met één ouder/verzorger in een cruciaal beroep.
- Residentieel onderwijs.

Daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor leerlingen:

- Met een chronische ziekte en/of handicap;
- met psychiatrische problematiek; met een ontwikkelingsachterstand, waardoor het bijvoorbeeld voor die leerling niet goed mogelijk is om theoretische vakken via afstandsonderwijs te volgen;
- die afhankelijk zijn van opvang in instellingen;
- die in een kwetsbare of mogelijk onveilige (pleeg)gezinssituatie zitten;
- die vanwege sociale/culturele/ economische kwetsbaarheid speciale aandacht behoeven;
- met grote achterstanden of een groot risico daarop, waaronder kleuters met een VE indicatie, kinderen die thuis onvoldoende ondersteuning krijgen of geen rustige ruimte of geen digitale voorzieningen hebben;
- die bij (eerdere) scholensluitingen buiten beeld raakten of een grote leervertraging hebben opgelopen.

Dit document is op verzoek van onze leden en andere stakeholders tot stand gekomen en kan op verschillende wijzen worden ingezet. Het is bedoeld als hulpmiddel voor het opstellen van een draaiboek. Het is geen protocol, en niet bedoeld als 'invullijstje'. We pretenderen niet dat je als school automatisch volledig zal zijn als je dit werkdocument gebruikt. Heb je nog suggesties, kan ook dit document nog beter. Laat het ons het weten dan passen we het aan. Info@gespecialiseerdonderwijs.nl
 Zie ook model draaiboek VO-raad: [Coronadraaiboeken: gebruik uw eigen ervaring als bron voor veilig werken en leren op school - VO-raad](#)
 Scholen worden niet aan het onmogelijke gehouden: schoolbesturen blijven eindverantwoordelijk voor de eigen organisatie, ook m.b.t. de keuzes die gemaakt worden in relatie tot hun draaiboek.

Scenario 1 donkergroen: 'verkoudheid' / scholen volledig open: scenario 1 / basismaatregelen (Preventie)

I Algemeen	Activiteit	Door wie? Deadline?
<p>Basismaatregelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Handen wassen met water en zeep, meerdere keren per dag voor ten minste 20 seconden; 2. Hoesten/niezen in de elleboog; 3. Blijf thuis bij klachten die passen bij COVID-19 en doe een (zelf)test (kinderen/leerlingen die geen zelftest kunnen doen, ook niet met hulp van anderen, doen een PCR test); 4. Zorg voor voldoende frisse lucht; 5. Haal tijdig een vaccin, booster- of herhaalprik. 6. Bij een positieve zelf- of PCR-test worden de 	<p>Melding Coronagevallen Gebaseerd op de vorige GGD-richtlijnen worden ouder(s)/verzorger(s), team, GGD, CCT en andere stakeholders op de hoogte gebracht wanneer er sprake is van meerdere besmettingen binnen een groep.</p> <p>Van besmettingen onder het personeel worden altijd alle overige personeelsleden op de hoogte gebracht.</p> <p>Extra aandacht basismaatregelen Wanneer er sprake is van de hierboven beschreven situatie zal er extra aandacht besteed worden aan het handhaven van de basismaatregelen.</p>	

landelijke quarantaine richtlijnen uitgevoerd.		
II Aanwezigheid en lesaanbod		
Aanvullende maatregelen Bijvoorbeeld voor leerlingen die onder de risicogroep vallen, afhankelijk van de school-eigen situatie en context. De maatregelen passen binnen de besluiten die het kabinet genomen heeft. De noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit ervan wordt onderbouwd. De MR is hierbij betrokken. Het recht op onderwijs is leidend bij onze keuzes, waarbij de (on)mogelijkheden van alle partijen in acht worden genomen.	Naar school is de basis In principe verwachten wij alle leerlingen in dit scenario op school. Bij medische indicatie kunnen we overgaan op digitaal onderwijs. Dit is altijd in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en directie. -	
III In en rondom schoolgebouw		
Ventilatie Het schoolbestuur heeft vastgelegd wat de staat van de ventilatie op school is en/of het schoolbestuur maakt een plan van aanpak hoe de ventilatie verbeterd gaat worden als er ingrepen nodig zijn.	Beschrijving van de staat van de ventilatie op school en/of pva voor verbeteringen. ☐ via Theo van de Berg <i>Bij de omschrijving van de staat van de ventilatie wordt ook opgenomen:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>informatievoorziening ventileren en instructie van CO₂ meters (denk hierbij ook aan nieuwe medewerkers en/of invallers);</i> - <i>of ventileren volgens arbo-normen mogelijk is (indien dit niet het geval is, dan wordt van schoolbesturen verwacht dat ze altijd de CO₂ gehalten meten en advies vragen aan Ruimte OK);</i> - <i>of alle lokalen een CO₂ meter hebben.</i> Hier schoolspecifieke informatie beschrijven	☐ naam: Theo van de Berg ☐ 20 september 2022 FAQ Ventilatie op scholen en COVID-19 (ruimte-ok.nl)
IV Gezondheid		
Besmetting Bij een besmetting zie: Quarantaine en isolatie RIVM Testen worden kosteloos door de overheid verstrekt.	Zelftests Elke CNS-school stelt gratis zelftesten ter beschikking voor leerlingen en medewerkers. Elke school is zelf verantwoordelijk voor de bestelling van deze zelftesten, zodat er altijd voldoende voorraad aanwezig. We volgen hierbij het advies van de overheid om deze zelftests te verstrekken aan leerlingen in de	

	bovenbouw. Wanneer er in de overige groepen gezinnen met onvoldoende financiële middelen zijn om zelftests aan te schaffen, worden deze ook door school beschikbaar gesteld.	
--	--	--

Scenario 2 lichtgroen: ‘griep+’ / scholen volledig open: scenario 1 + 2 / aandacht voor mensen met een kwetsbare gezondheid (Preventie)		
II Aanwezigheid en lesaanbod	Activiteit	Door wie? Deadline?
<p>Personeel Maatregelen t.b.v. medewerkers die behoren tot de risicogroep en/of waarvan gezinsleden tot de risicogroep behoren. Indien een medewerker zich extra zorgen maakt, wordt aangeraden om in gesprek te gaan met de schoolleider. Soms is maatwerk nodig, waarbij gekeken wordt naar wat wel mogelijk is.</p>	<p>Verrichten werkzaamheden. Van medewerkers mag verwacht worden, dat ze in dit scenario hun werkzaamheden zoals gewoonlijk verrichten. Op medische indicatie kan de medewerker in gesprek gaan met de schoolleider over het creëren van een werkbare situatie. Hierbij valt te denken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • werken in voldoende geïsoleerde ruimtes; • strikte naleving afstandsregel; • mogelijkheden tot digitaal vergaderen; • inrichten groepsruimten; • gebruik spatschermen. <p>Overige medewerkers worden op de hoogte gebracht</p>	<p>Adviezen aan mensen die kwetsbaar zijn RIVM</p> <p>Aandachtspunten rondom inzet van onvoldoende beschermde kwetsbare werknemers LCI richtlijnen (rivm.nl)</p>
<p>Leerlingen Maatregelen t.b.v. leerlingen die behoren tot de risicogroep en/of waarvan gezinsleden tot de risicogroep behoren.</p>	<p>Naar school is de basis In principe verwachten wij alle leerlingen in dit scenario op school. Bij medische indicatie kunnen we overgaan op digitaal onderwijs. Dit is altijd in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en directie.</p>	
<p>Vrijstelling fysiek onderwijs Wanneer een behandeld (kinder-) arts adviseert om een leerling niet naar school te laten gaan, ook niet met eventueel beschermende maatregelen, dan moet worden aangesloten bij de bepalingen die gelden voor leerlingen die vanwege een medische aandoening niet naar school kunnen gaan. De school verzorgt een alternatief onderwijsaanbod.</p>	<p>Overgang naar een alternatief onderwijsaanbod Elke CNS-school biedt een vorm aan van thuisonderwijs. Waarbij de richtlijn is, dat dit onderwijs binnen twee werkdagen georganiseerd is. Hoe de school dit vorm geeft is beschreven in een school specifiek document. Wanneer de school andere schooltijden wil hanteren, is hiervoor toestemming en overleg met MR en bestuurder nodig.</p>	<p>☐ Directie scholen</p> <p>☐ voor 1 oktober Hoe te handelen wanneer een kind - vanwege een verhoogd gezondheidsrisico bij een Corona-besmetting - niet naar school kan? (steunpuntpassendonderwijs-povo.nl)</p>

Hierover is overleg tussen ouders/verzorgers, de leerling en school.		
--	--	--

Scenario 3 oranje: 'continue strijd' / scholen volledig open: scenario 1 + 2 + 3 / contactbeperkende maatregelen (Interventie)

I Algemeen	activiteit	Door wie? Deadline?
<p>Mondneusmasker Onderwijspersoneel, leerlingen van groep 6, 7 en 8 en alle leerlingen in het V(S)O dragen een mondneusmasker bij verplaatsing in school. Advies type mondneusmasker: wordt nader bepaald door het RIVM.</p>	<p>Hierbij houden wij ons aan de richtlijnen van het RIVM, wanneer er wordt gesproken over een verplichting volgen wij de regels. Enkel op medische indicatie kan men hiervan afwijken.</p>	<p>Welke mondkapjes mag ik gebruiken? Coronavirus COVID-19 Rijksoverheid.nl</p>
<p>Looproutes: Waar mogelijk zijn er looproutes Gespreide pauzes: Waar mogelijk zijn er gespreide pauzes Afstand houden: Waar mogelijk wordt de veilige afstandsnorm gehanteerd tussen volwassenen onderling en tussen volwassenen en leerlingen. Waar dit om (praktische) redenen niet mogelijk is, worden aanvullende beschermende maatregelen genomen om de veiligheid van personeel en leerlingen te borgen.</p>	<p>Op elke CNS school is een document waar deze school specifieke situaties in zijn beschreven. Dit document is bekend bij medewerkers, MR en ouders zodat regels hieruit worden nageleefd.</p>	<p>☐ naam: directie ☐ datum: 20 sept</p>
<p>Geen externen en ouders/verzorgers in school: Ouders/verzorgers en externen komen niet in de school, tenzij noodzakelijk voor het primaire onderwijsproces of in het belang van de individuele leerling is.</p>	<p>Wij volgen hierin de landelijke richtlijnen en hanteren een bezoekersregistratie. Contacten met ouders zullen digitaal plaatsvinden, in uitzonderlijke gevallen rondom zorgleerlingen kunnen wij hiervan afwijken. Uiteraard worden dan de basismaatregelen tijdens dit contact gehanteerd.</p>	
<p>Alleen onderwijs gerelateerde activiteiten die een bijdrage leveren aan het primaire proces van lesgeven, kunnen doorgaan in fysieke vorm. Onderwijspersoneel werkt zoveel mogelijk thuis: op school vinden alleen onderwijs gerelateerde activiteiten (die bijdragen aan het primaire proces) plaats. Teambijeenkomsten vinden bij voorkeur online plaats.</p>	<p>Bij CNS promoten we thuis werken, maar realiseren we ons dat op school effectiever gewerkt kan worden. We geven onze medewerkers de ruimte om in hun klaslokaal werk te verrichten na schooltijd. Ook hierbij worden de basismaatregelen strikt gevold.</p> <p>Alle teambijeenkomsten vinden online plaats.</p>	

II Aanwezigheid en lesaanbod		
De kans bestaat dat fysieke bijeenkomsten zoals open dagen niet door kunnen gaan. Van scholen wordt verwacht dat zij dit soort activiteiten niet meer in de herfst-/winterperiode organiseren maar op momenten waarop de kans het grootst is dat deze plaats kunnen vinden.	In de CNS jaarplanning is al rekening gehouden met een eventuele herhaling van vorige jaren. Bijeenkomsten met veel medewerkers worden niet gepland in die periode. Mening van groepen vindt enkel plaats wanneer daar onderwijskundig een noodzaak voor is. Alle scholen zetten zich in om feestelijke activiteiten door te laten gaan voor de kinderen binnen de mogelijkheden van de geldende maatregelen. Communicatie tussen teamleden en naar ouders over gemaakte keuzes is hierbij van groot belang.	

Scenario 4 rood: 'worst case' / scholen (niet volledig) open: scenario 1 + 2 + 3 + 4 / verregaand contactbeperkende maatregelen (Interventie)

II Aanwezigheid en lesaanbod	Activiteit	Door wie? Deadline?
<p>Aanwezigheid Het aantal personen dat tegelijk in de school aanwezig is, moet aanzienlijk worden beperkt.</p> <p>Leerlingen die voldoen aan de doelgroepomschrijving van de uitzonderingen kunnen altijd naar school komen.</p>	<p>Hierbij zijn de richtlijnen vanuit de overheid weer leidend. Te denken valt aan gezinnen waarvan ouders een cruciaal beroep hebben en kwetsbare leerlingen.</p> <p>Recht op onderwijs voor onze leerlingen vinden wij belangrijk en daar zullen we ons ook in dit scenario hard voor maken.</p>	
<p>Alle leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om minimaal 2 dagen in de week naar school te gaan.</p> <p>Het werken met halve dagen wordt i.v.m. het beperken van verkeersbewegingen en eventuele aansluiting met</p>	<p>Op onze scholen hanteren we een rooster waarbij halve groepen om de dag naar school gaan. De ene week 2 dagen onderwijs en de andere week 3 dagen.</p> <p>Wanneer leerlingen niet fysiek op school zijn krijgen zij huiswerk mee om thuis aan te werken. Hybride onderwijs verplichten wij niet. Organisatie van dit huiswerk is school specifiek.</p>	

<p>kinderopvang/BSO sterk afgeraden, tenzij dit – op lokaal niveau – volledig ingeregeld kan worden. Kinderopvang/BSO moet eveneens hiermee expliciet instemmen.</p>	<p>De directie is verantwoordelijk voor het afstemmen en communiceren van de organisatie rondom deze vorm van onderwijs. Hierbij adviseren we eenduidigheid in afspraken rondom thuiswerken in de groepen. Daarnaast is het gevaar om ouders in deze periode te overladen met informatie groot, daarom adviseren we een vast communicatiemoment in de week vanuit de directie.</p> <p>Ouders hebben hulp nodig in een periode van thuiswerken. We realiseren ons dat dit naast hun eigen werkzaamheden zwaar is. Hiervoor moet aandacht zijn in communicatie. De manier waarop dit vorm krijgt is eenduidig in de school.</p> <p>Directie moet afstemmen met BSO over deze organisatievorm.</p>	
<p>Indien de school niet volledig open is: <u>extra</u> aandacht voor de sociale functie van het onderwijs.</p>	<p>Directie, intern begeleider en leerkrachten houden de aanwezigheid van leerlingen bij. Wanneer leerlingen regelmatig missen of geen huiswerk inleveren zal de leerkracht telefonisch contact zoeken. Wanneer dit geen verbetering oplevert zal de IB'r contact zoeken en vragen waarom de leerlingen niet op school zijn. Uiteraard denken we mee in oplossingen voor eventuele problemen.</p> <p>We zullen ons inspannen om onderwijs aan al onze leerlingen vorm te geven. Bij grote zorgen zullen externe instanties geraadpleegd en ingezet waar nodig.</p> <p>Wanneer de halve groepen op school zijn, is er niet enkel aandacht voor de basisvakken maar ook voor sociaal emotionele vorming. Elke school gebruikt hiervoor een eigen methode.</p> <p>Schoolspecifiek toevoegen</p>	<p>Directie voor 20 sept</p>